

VAKUUTUSVALVONTA

VAKUUTUSVALVONTA- VIRASTO

TOIMINTAKERTOMUS JA
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT
1999

VAKUUTUSVALVONTAVIRASTO

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

1999

VAKUUTUSVALVONTAVIRASTO

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄTÖSLASKELMAT 1999

SISÄLLYS

1 TOIMINTAKATSAUS

1.1 TOIMINTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1.1 Toiminta-ajatus, visio, päämäärät ja toimintalinjat

1.1.2 Toimintaympäristö ja lainsäädännön reunaehdot

1.1.3 Tulossopimus, toiminnan rahoitus ja maksullinen toiminta

1.2 VIRASTON ORGANISAATIO JA JOHTO

1.3 HENKILÖKUNTA, TOIMITILAT JA MUUT RESURSSIT

1.4 TUKIPALVELUT

1.5 YHTEISTYÖSOPIMUKSET JA -PROJEKTIT

2 TULOSELLISUUDEN KUVAUS

2.1 VAIKUTTAVUUS, TALOUDELLISUUS JA TUOTTAVUUS

2.1.1 Valvonta- ja tarkastustoiminta

2.1.1.1 Talouden valvonta

2.1.1.2 TEL-vakuutustoiminnan luovutuksissa siirtyvän toimintapääoman valvonta

2.1.1.3 Vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaaminen vakuutusalan rakennejärjestelyjen yhteydessä

2.1.1.4 Määräys ja ohjekokoelman uusiminen

2.1.1.5 Maksuperustelain mukaiset suoritteet

**2.1.2 Vakuutusvalvontaviraston tulossopimuksen
yleistavoitteiden toteutuminen**

**2.1.3 Strategisten linjausten ja painoalueiden toteutuminen
vuonna 1999**

2.1.3.1 Vakuutusvalvonta

2.1.3.2 Vakavaraisuusvaatimusten kehittäminen

2.1.3.2 Osallistuminen lainsäädännön kehittämiseen

2.1.3.4 Eläkelaitosten kilpailuedellytysten parantaminen

**2.1.4 Tulossopimuksen keskeisimpien tulostavoitteiden
toteutuminen**

2.1.4.1 Toiminnan käynnistäminen

2.1.4.2 Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

2.1.4.3 Kansainvälinen yhteistyö

2.1.4.4 Kustannuslaskennan kehittäminen

2.1.4.5 Vuosi 2000

2.1.4.6 Voimavarat

**2.1.4.7 Tulossopimuksen ja talousarvion seuranta ja raportointi
STM:lle**

2.2 KANNATTAVUUS

2.2.1 Vakuutustarkastusmaksulaskelmat

2.2.2 Kustannusvastaavuuslaskelmat

**3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ
ANNETTAVAT TIEDOT SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN
LASKELMIEN TARKASTELU**

3.1 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1.1 Tuotto- ja kululaskelma

3.1.2 Tase

3.1.3 Talousarvion toteutumalaskelma

**3.2 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITTEENÄ
ANNETTAVAT TIEDOT**

3.3 TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMIEN TARKASTELU

3.3.1 Tuotto- ja kululaskelman tarkastelua

3.3.2 Vakuutustarkastusmaksu valvottavaryhmittäin

3.3.3 Taseen tarkastelua

3.3.4 Talousarvion toteutumalaskelman tarkastelua

4 SISÄINEN VALVONTA

5 ALLEKIRJOITUKSET

1 TOIMINTAKATSAUS

1.1 TOIMINTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1.1 Toiminta-ajatus, visio, päämäärät ja toimintalinjat

Toiminta-ajatus

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa luottamusta suomalaiseen vakuutusjärjestelmään ja edistää järjestelmän tehokkuutta vakuutusosastajien ja vakuutettujen eduksi valvomalla ja tarkastamalla vakuutus- ja eläkelaitosten ja muiden valvottaviensa toimintaa ja talouden kehitystä.

Visio

Vakuutusvalvontaviraston tavoitetilassa

- Suomen vakuutusmarkkinat ovat vakaat ja ne tuottavat turvallisia ja kilpailukykyisiä vakuutuspalveluja. Kukin valvottava on analysoitu riittävässä laajuudessa.
- Vakuutusvalvontavirasto on uskottava ja yhteistyökykyinen valvoja.

Päämäärät ja toimintalinjat

Toiminta-ajatustaan ja visiotaan toteuttaakseen virasto

- hoitaa sille lainsäädännössä tai sen perusteella määrätyt valvonta- ja tarkastustehtävät sekä muut tehtävät
- analysoi ja valvoo lakisääteisissä vakuutuksissa yksittäisen valvottavan toimintaa, riskinottoa ja vastuunkantokykyä sekä niiden vaikutusta koko lakisäätetyn turvan toteutumiseen ja kustannuksiin
- analysoi ja valvoo vapaaehtoisissa vakuutuksissa kunkin yksittäisen valvottavan toimintaa, riskinottoa ja vastuunkantokykyä tavoitteenaan puuttua ongelmiin niin ajoissa, etteivät vakuutetut edut vaarannu
- pitää oman toimintavalmiutensa tehtäviensä edellyttämällä tasolla
- osallistuu asiantuntijana valvontaa koskevien lakien ja hankkeiden valmisteluun ja läpiviemiseen.

Arvot

Virasto on määritellyt arvoikseen uusiutumiskyvyn, avoimuuden, linjakkuuden, tehokkuuden ja hauskuuden.

1.1.2 Toimintaympäristö ja lainsäädännön reunaehdot

Vakuutusvalvontavirasto aloitti toimintansa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla 1.4.1999, jolloin vakuutuslaitosten ja muiden vakuutusalaalla toimivien valvonta- ja tarkastustehtävät siirtyivät sille sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston vakuutustarkastuksen (VAT) vastuualueelta. Vakuutusyhdistysten tarkastustoiminta siirtyi Vakuutusvalvontavirastolle toimintansa lopettaneesta Vakuutusyhdistystarkastuksesta.

Vakuutusvalvonnan uudelleen organisoinnin yhteydessä 1.4.1999 Vakuutusvalvontavirastolle siirtyivät operatiiviset valvontatehtävät eli vakuutuslaitosten jatkuva valvonta ja etukäteisvalvontaan sisältyvät yksittäistä valvottavaa koskevien asioiden ratkaiseminen, hakemuksista tehtävät päätökset ja poikkeusluvut, lukuun ottamatta vakuutusyhtiön perustamista ja toimiluvan myöntämistä sekä lakisääteisen työeläkevakuutuksen perusteita koskevia päätöksiä. Vakuutusvalvontavirastolle siirtyi myös ohjeistuksen antoa. Viraston valtuudet antaa määräyksiä koskevat lähinnä teknis- ja täytäntöönpanoluonteisia normeja

Vakuutusvalvonnasta säädetään Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa ja vakuutusalaa koskevissa erityislaeissa (78/ 1999). Viraston organisaatiosta ja asioiden käsittelystä säädetään asetuksessa Vakuutusvalvontavirastosta (102/ 1999).

Vakuutusvalvontaviraston lakisääteiset tehtävät ovat:

- valvoa ja tarkastaa valvottavien toimintaa
- seurata vakuutusmarkkinoiden ja siihen liittyvien alojen kehitystä
- tehdä esityksiä vakuutusalan kehityksen vaatimiksi toimenpiteiksi
- osallistua viranomaisten väliseen kansainväliseen yhteistoimintaan sekä toimia erityisesti Euroopan talousalueella yhteistyössä muiden vakuutus- ja rahoitusvalvontaa harjoittavien viranomaisten kanssa
- hoitaa ministeriön määräämät hallinnolliset tehtävät sekä vakuutustoimintaan liittyvät selvitys-, tilastointi- ja tutkimustehtävät sekä
- hoitaa muut tehtävät, jotka sille on säädetty.

Vakuutusvalvontavirasto toimii tehtävänsä hoitaessaan yhteistyössä rahoitustarkastuksen ja muiden viranomaisten kanssa.

Valvottavien määrä 31.12.1999 (rekisterissä olevat)

Valvottavaryhmä

Henkivakuutusyhtiöt	15
Vahinkovakuutusyhtiöt	34
Työeläkevakuutusyhtiöt	6
Eläkesäätiöt *)	222
Eläkekassat *)	20
Sairaus- ja muut vakuutuskassat *)	180
Lailla perustetut eläkelaitokset	4
Eläketurvakeskus	1
Vakuutusyhdistykset	118
Vakuutuksenvälittäjäyhteisöt	36
Vakuutuksenvälittäjähenkilöt	152
Muut	5
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden edustustot	12
Yhteensä	805
Ulkomaisten ETA-vakuutusyhtiöiden vakuutuspalvelujen vapaan tarjonnan ilmoituksia	267

*) *Lukuihin sisältyvät selvitystilassa olevat:*

<i>eläkesäätiöt</i>	<i>107</i>
<i>eläkekassat</i>	<i>3</i>
<i>sairaus- ja muut vakuutuskassat</i>	<i>17</i>

1.1.3 Tulossopimus, toiminnan rahoitus ja maksullinen toiminta

Sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston välinen tulossopimus sovittiin 24.5.1999. Talousarvion mukaan viraston talousarvio perustuu nettobudjettiin. Maksullisen toiminnan tulojen tulee kattaa toiminnan menot kokonaisuudessaan.

Maksullisen toiminnan tuloista vajaat 93 % muodostavat vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain mukaiset valvottavilta perittävät valvontamaksut.

Hakemuksesta annettavien maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden (päätökset, luvat ja todistukset) osuus on viraston tuloista vajaat 6 %. Liiketaloudellisin perustein hinnoiteltavien suoritteiden (valokopiot, julkaisut, tiedonhaut jne) määrä on ollut vähäinen.

Loppuosan myyntituloista (n. 2 %) muodostivat vielä vuonna 1999 vakuutuksenvälittäjien valvontamaksut, jotka perustuivat lakiin vakuutuksenvälittäjistä. Vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain muutoksen yhteydessä muutettiin valvonnasta aiheutuvien kustannusten korvauseriaatteita myös vakuutuksenvälittäjien osalta siten, että vakuutuksenvälittäjät ovat yhtenä valvottavaryhmänä vakuutustarkastuksen kustantamiseksi kannettavia valvontamaksuja määrättäessä.

1.2 VIRASTON ORGANISAATIO JA JOHTO

Vakuutusvalvontavirastossa on johtokunta. Viraston päällikkönä on ylijohdaja.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti päätöksellään 16.3.1999 Vakuutusvalvontaviraston johtokunnan toimikaudeksi 1.4.1999 – 31.3.2002.

Johtokunta:

Osastopäällikkö, ylijohdaja Tarmo Pukkila, puheenjohtaja
Sosiaali- ja terveysministeriö

Erikoistutkija Carin Lindqvist-Virtanen, varapuheenjohtaja
Sosiaali- ja terveysministeriö

Johtaja Kaarlo Jännäri,
Rahoitustarkastus

Hallitusneuvos Pekka Laajanen,
Valtiovarainministeriö

Johtokunnan jäsen Matti Louekoski,
Suomen Pankki

Ylijohdaja Markku Vesterinen
Vakuutusvalvontavirasto

Varajäsenet:

Apulaisosastopäällikkö, vakuutusneuvos
Matti Toiviainen

Ylimatemaatikko Hely Salomaa

Apulaisjohtaja Pirkko Pohjoiaho-Aarti

Lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju

Osastopäällikkö Heikki Koskenkylä

Johtaja Jussi Kauma

Vakuutusvalvontavirastolle vahvistettiin 11.3.1999 työjärjestys 1.4.1999 alkaen.

Työjärjestyksen mukaan Vakuutusvalvontaviraston tulosityksiköitä olivat:

- Henki- ja vahinkovakuutuksen valvontaosasto
- Eläkevakuutuksen valvontaosasto ja
- Hallinto-osasto

Vakuutusvalvontaviraston ylijohtajana toimi 1. – 14.3.1999 välisen ajan apulaisosastopäällikkö Jorma Heikkilä sosiaali- ja terveysministeriöstä. Viraston ylijohtajaksi valittiin 15.3.1999 alkaen Markku Vesterinen sekä 1.4.1999 alkaen henki- ja vahinkovakuutuksen valvontaosaston johtajaksi Jussi Kauma, eläkevakuutuksen valvontaosaston johtajaksi Martti Hännikäinen ja hallinto-osaston johtajaksi Maarit Humaloja.

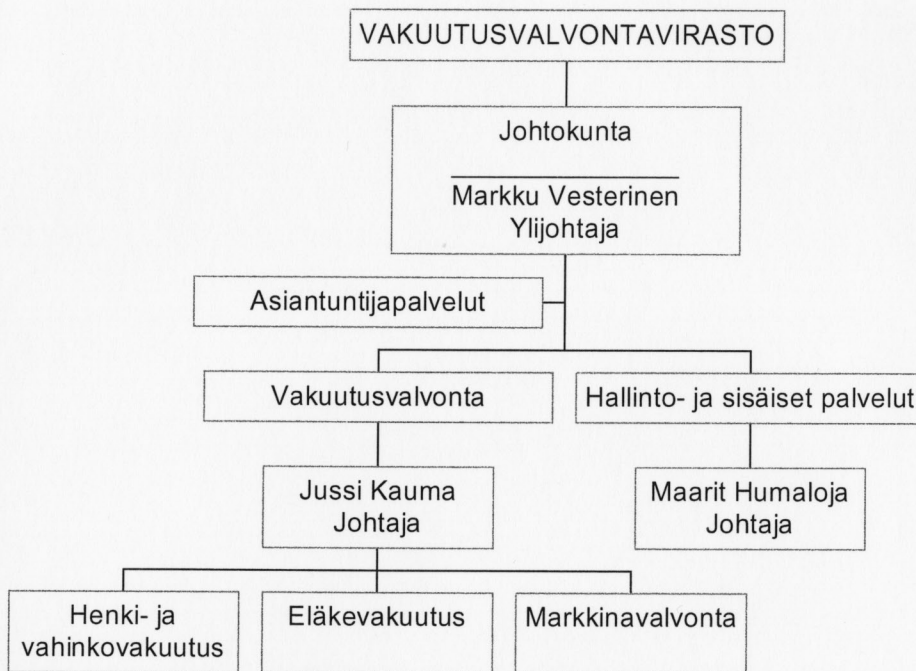
Loppuvuodesta viraston organisaatio järjestettiin uudelleen, muutoksen jälkeen 1.1.2000 alkaen viraston osastot ovat:

- Vakuutusvalvonta
 - * (Toimintaryhmät: Henki- ja vahinkovakuutus, Eläkevakuutus ja Markkinavalvonta)
- Hallinto ja sisäiset palvelut

Lisäksi suoraan ylijohtajan alaisuudessa toimii asiantuntijaryhmä.

Organisaatiokaavio 1.4.1999

1.3 HENKILÖKUNTA, TOIMITILAT JA MUUT RESURSSIT

Vakuutusvalvontavirastolle hyväksytty henkilöstövahvuus on yhteensä 50 virkaa.

Ennen 1.4.1999 sosiaali- ja terveysministeriön päätöksillä Vakuutusvalvontavirastoon perustettiin 14 uutta virkaa ja siirrettiin ministeriön Vakuutusosaston Vakuutustarkastuksesta 31 virkamiestä. Vakuutusvalvontaviraston perustettaviksi jäi viisi virkaa, joista perustettiin vuoden aikana neljä. Vakuutusvalvontaviraston palveluksessa oli 31.12.1999 yhteensä 43 virkamiestä.

Virasto on toiminut Mikonkatu 8:ssä vuokratiloissa 4. kerroksessa ja 7. kerroksessa, toimitilan ollessa yhteensä 1 578 m². Osa sosiaali- ja terveysministeriöstä viraston palvelukseen siirtyneistä henkilöistä työskenteli vielä heinäkuuhun saakka Hallituskatu 5:n tiloissa, jolloin puolestaan ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö siirtyi pois viraston toimitiloista.

1.4 TUKIPALVELUT

Vakuutusvalvontavirasto on solminut ostopalvelu- ja vuokra- ym. sopimukset useimpien tukipalvelutoimintojen osalta, mm. palkka- ja henkilötietojärjestelmän käyttöpalvelu-, ATK-palvelu- ja puhelinkeskuspalvelusopimukset. Virasto irrottautui alkusyksystä sosiaali- ja terveysministeriön kautta järjestetystä kulunvalvontajärjestelmästä ja ATK-verkosta tehden omat sopimukset palveluntoimittajien kanssa.

1.5 YHTEISTYÖSOPIMUKSET JA -PROJEKTIT

Vakuutusvalvontaviraston ja Rahoitustarkastuksen yhteistyö perustuu lakiin ja pitkälti yhteiseen johtokuntaan. Tämän lisäksi on jo aiemmin ollut voimassa Rahoitustarkastuksen ja sosiaali- ja terveysministeriön välinen valvontapöytäkirja, joka määrittelee yhteistyön sisältöä. Tämän pöytäkirjan ajanmukaistaminen Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston väliseksi käynnistettiin vuonna 1999, mutta sen valmistuminen jäi vuodelle 2000.

EU-tasolla vakuutusvalvojien yhteistyöstä on sovittu vakuutusvalvojakonferenssin hyväksymässä protokollassa. Vuonna 1999 käynnistettiin uuden, erillisen protokollan valmistelu. Se koskisi useissa maissa toimivien vakuutusyhtiöryhmien valvontaa ns. ryhmävalvontadirektiivin periaatteiden mukaisesti.

Pohjoismaissa on valmisteltu finanssisektorin eri valvojien välistä valvontapöytäkirjaa. Tämä valmistunee vuonna 2000. Se antaa vain puitteet yhteistyöstä sopimiselle. Konkreettisissa tapauksissa on aina sovittava erikseen yhteistyön yksityiskohdista. Tällaista sopimusta Vakuutusvalvontavirasto on valmistellut yhdessä Ruotsin ja Norjan viranomaisten kanssa siltä varalta, että Pohjolan vahinkovakuutuskannan siirto if... Skadeförsäkring -yhtiöön toteutuu.

2 TULOKSELLISUUDEN KUVAUS

2.1 VAIKUTTAVUUS, TALOUDELLISUUS JA TUOTTAVUUS

2.1.1 Valvonta- ja tarkastustoiminta

2.1.1.1 Talouden valvonta

Vakuutus- ja eläkelaitosten valvonnassa keskeistä on vakavaraisuuden valvonta. Kilpailukykyisten ja turvallisten vakuutuspalvelujen tuottaminen edellyttää vakuutusmarkkinoilta vakautta ja yksittäisiltä vakuutuslaitoksilta riittävää taloudellista vastuunkantokykyä. Vastuunkantokykyyn vaikuttavat ratkaisevasti toisaalta vastuuvelan laskuperusteet ja toisaalta vastuuvelkaa kattavien sijoitusten laatu sekä vastuuvelan ylittävän omaisuuden eli toimintapääoman määrä.

Talouden valvontaa varten vakuutuslaitokset toimittavat Vakuutusvalvontavirastolle määräajoin tilaansa kuvaavia raportteja. Näitä ovat muun muassa tilinpäätösaineisto ja laskelmat vastuuvelan määrästä ja sen katteesta, tasoitusmäärästä, toimintapääomasta, omaisuuden arvostuseroista sekä sijoitustoiminnan ja sen tuottojen erittelystä sekä liiketulos- ja perusteanalyysit. Lisäksi talouden valvontaa varten tehdään tarkastuksia, joiden painopiste on suurissa laitoksissa. Pienten valvottavien (vakuutuskassat, eläkesäätiöt, vakuutusyhdistykset ja vakuutuksenvälittäjät) talousvalvonta perustuu ensisijaisesti laitoksista saatujen raporttien analysointiin. Tarkastuksia niihin tehdään tarvittaessa.

Vuoden aikana tehtiin ainakin yksi tarkastuskäynti kuhunkin henki-, vahinko- ja työeläkevakuutusyhtiöön sekä lailla perustettuun erityiseläkelaitokseen. Lisäksi analysoitiin niiden tilinpäätökset ja osallistuttiin tilintarkastustilaisuuksiin. Yhteensä talouden tarkastukseen liittyviä käyntejä tehtiin toimintavuonna 95 valvottavan luona. Sen lisäksi osallistuttiin 77 valvottavan tilintarkastustilaisuuteen.

Vakuutuslaitosten talouden tila vuonna 1999 oli hyvä. Tilinpäätöstiedot eivät vielä ole käytettävissä, mutta eri vakuutussektoreiden taloudellisen tilan kehitystä voidaan tarkastella vakuutusyhtiöitä koskevilla ennakkotiedoilla.

Kaikkien työeläkelaitosten toimintapääomat vahvistuivat edelleen toimintavuoden aikana. Kehitykseen vaikuttivat toisaalta Suomen kansantalouden nopea kasvu, ennen kaikkea sen heijastuminen sijoitustoiminnan tuottavuuteen sekä toisaalta vakavaraisuuspääomaan vuonna 1999 tehty TEL:n laskuperusteiden mukainen siirto, joka vastasi laskuperustekorona ja kolmen prosentin koron erotuksen mukaista tuottoa vastuuvälille.

Työeläkeyhtiöiden toimintapääomat olivat kertomusvuoden lopussa yhteensä noin 51 miljardia markkaa, mikä on noin 30 % vastuuvälästä (vastaava osuus vuonna 1998 oli 21,7 %). Koska toimintapääomilla varaudutaan työeläkelaitoksissa nimenomaan sijoitustoiminnan riskeihin, työeläkelaitoksen toimintapääomavaatimus on sitä korkeampi mitä riskipitoisempi yhtiön sijoituskanta on. Toimintavuoden aikana työeläkelaitosten sijoituskannan riskipitoisuus lisääntyi hieman muun muassa osakekurssien myönteisen kehityksen seurauksena. Kaikkien työeläkevakuutusyhtiöiden toimintapääomat olivat vuonna 1999 selvästi tavoitevyöhykkeellä.

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuuspääoma, joka muodostuu toimintapääomasta ja tasoitusvastuusta kasvoi toimintavuonna ennakoarvioiden mukaan noin neljänneksellä ja oli vuoden lopussa arviolta 55 miljardia markkaa. Voimakas vakavaraisuuden kasvu johtui lähinnä osakkeiden arvojen noususta. Vakavaraisuuspääomalla varaudutaan sekä vakuutusriskeihin että sijoitustoiminnan riskeihin.

Henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuuspääoma oli kertomusvuoden päättyessä arviolta 35 miljardia markkaa. Se kasvoi vuoden aikana noin 15 miljardia markkaa eli noin 75 %. Vakuutus- ja sijoitusriskien vastuunkantokykyä kuvaava tunnusluku, vakavaraisuuspääoma prosenttina vastuuvälästä, oli kaikkien yhtiöiden osalta yhteenlaskettuna noin 45 %.

Henkivakuutuksen maksutulo kasvoi toimintavuonna erittäin voimakkaasti. Maksutulon kasvusta osa johtui siitä, että eläkesäätiöiden kannanluovutuksia oli enemmän kuin edellisvuonna. Vahinkovakuutuksen maksutulo oli toimintavuonna ennakkotiedon mukaansuunnilleen samaa tasoa kuin edellisenä vuonna. Työeläkevakuutusyhtiöiden maksutulo kasvoi arviolta 7%.

2.1.1.2 TEL-vakuutustoiminnan luovutuksissa siirtyvän toimintapääoman valvonta

Vapaaehtoisissa TEL-vakuutustoiminnan luovutuksissa toimintapääomaa on siirrettävä vastaanottavalle vakuutuslaitokselle vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä. Koska vakavaraisuusraja riippuu sijoituskannan rakenteesta, voi kannan luovutusten yhteydessä syntyä houkutus järjestellä sijoituskantaa uudelleen siten, että järjestelyn pääasiallisena tarkoituksena on siirrettävän toimintapääoman määrän pienentäminen. Virasto teki lakialoitteen sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa eläkesäätiölakiryhmässä lainsäädännön muuttamisesta tällaisen järjestelyn estämiseksi.

Toimintapääoman siirtoihin liittyvien sijoituskantojen keinotekoisien järjestelyjen estämiseksi virasto lähetti valvottaville asiasta myös kirjeen. Siinä todettiin, että virasto kiinnittää erityistä huomiota vakuutustoiminnan luovutuksen yhteydessä tehtyihin sijoituskannan rakenteellisiin järjestelyihin ja että mikäli kyseisiä järjestelyjä arvioidaan tehdyn ensisijassa siirtyvän toimintapääoman vähentämiseksi, virasto ei hyväksy vakuutustoiminnan luovutus sopimusta sellaisenaan. Valvottavat ottivat huomioon kirjeessä esitetyt asiat, eikä vuoden vaihteen kannanluovutuksissa tullut esille siirtyvään toimintapääomaan liittyviä ongelmia.

2.1.1.3 Vakuutustoiminnan terveen kehityksen turvaaminen vakuutusalan rakennejärjestelyjen yhteydessä

Vakuutusvalvontavirasto voi kieltää vakuutusyhtiön osakkeiden tai takuuosuuksien hankinnan taikka asettaa omistukselle ehtoja, jos omistuksen määrä hankinnan seurauksena ylittää 10, 20, 33 tai 50 prosenttia vakuutusyhtiön osake- tai takuupääomasta ja omistuksen tämän vuoksi katsotaan vaarantavan vakuutustoiminnan tervettä kehitystä.

Hankinta voidaan kieltää myös, jos sen tuottama omistuksen äänimäärä ylittää esitetyt prosenttiosuudet kaikkien osakkeiden ja takuuosuuksien tuottamasta äänimäärästä tai omistus oikeuttaisi muutoin käyttämään vastaavaa vaikutusvaltaa vakuutusyhtiön hallinnossa.

Vakuutusyhtiö Sampo Oyj (Sampo) ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ilmoittivat kumpikin erikseen kertomusvuoden lopulla Vakuutusvalvontavirastolle aikovansa tytäryhtiöidensä välityksellä hankkia osuuksia Pohjola-Yhtymästä. Lisäksi Sampo ilmoitti, että myös Leonia Oyj ostaa Pohjolan osakkeita ja että Leonia on myöhemmin tarkoitus sulauttaa Sampoon.

Vakuutusvalvontavirasto antoi 14.1.2000 päätökset, joissa se totesi, ettei virasto vastusta ilmoitettujen Pohjolan osakkeiden hankintoja, mutta edellyttää, etteivät sellaiset henkilöt, jotka ovat vastaanottavien yhtiöiden palveluksessa tai jotka osallistuvat näiden hallintoon, saa osallistua Pohjola-ryhmän hallintoon.

Vakuutustoiminnan tervettä kehitystä edellä esitetyissä tapauksissa harkitessaan virasto kiinnitti ensisijaisesti huomiota Suomen vakuutusmarkkinoilla syntyvään kilpailutilanteeseen. Päätöksiä valmistellessaan Vakuutusvalvontavirasto pyysi myös Kilpailuviraston lausunnot.

Varsin merkittävä ja uudentyypinen rakennejärjestely tuli Vakuutusvalvontaviraston käsiteltäväksi lokakuussa, kun Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola (Vahinko-Pohjola) haki Vakuutusvalvontavirastolta lupaa siirtää vakuutuskantansa pääosiltaan yhteispohjoismaiseen vakuutusyhtiöön. Sen perustaisivat Vahinko-Pohjola, ruotsalainen Skandia Vahinkovakuutusyhtiö ja norjalainen vakuutusyhtiö Storebrand. Perustettavan yhtiön nimeksi tuli myöhemmin if... Skadeförsäkring. Kannansiirto edustaisi noin 25 % suomalaisista vahinkovakuutuksen markkinoista. Hakemuksen käsittely on virastossa kesken.

2.1.1.4 Määräys- ja ohjekokoelman uusiminen

Sosiaali- ja terveysministeriön ennen 1.4.1999 antamat, myös ne määräykset ja ohjeet, joissa norminantovaltuus siirtyi Vakuutusvalvontavirastolle, jäivät uudelleen organisoinnissa toistaiseksi voimaan. Vakuutusvalvontavirasto ja ministeriö asettivat kuitenkin tavoitteeksi, että ohjeistus ainakin pääosin uudistetaan vuoden aikana niin, että kumpikin viranomaisen antaa omat määräyksensä ja ohjeensa. Tavoitteen mukaisesti Vakuutusvalvontavirasto antoi joulukuussa määräys- ja ohjekokoelman ja niihin liittyvät raportit kotimaisille vakuutusyhtiöille. Muiden valvottavien osalta vastaava uusi ohjeistus on valmisteilla ja annetaan alkuvuodesta 2000. Ohjeistuksen uudistus yhtenäisesti ministeriön norminannon kanssa edellytti tiivistä yhteistyötä viraston ja ministeriön kesken.

2.1.1.5 Maksuperustelain mukaiset suoritteet

Maksuperustelain mukaiset päätökset, luvat ja todistukset vuonna 1999	STM/ VAT	Vakuutusvalvontavirasto	Yhteensä
Sääntöjen vahvistamista tai muuttamista koskevat päätökset	81	117	198
Rekisteriotteet ja todistukset	30	160	190
Sulautumista, jakautumista, yhteisömuodon muuttamista, vakuutuskannan tai vakuutustoiminnan luovuttamista ja vastuun siirtämistä koskevat päätökset	14	58	72
Vakuutuksenvälittäjän rekisteröintipäätökset	15	48	63
Vakuutusteknisten perusteiden vahvistamista koskevat päätökset	46	9	55
Muut pyynnöstä annettavat luvat ja päätökset	24	28	52
Yhtiö- tai yhdistysjärjestyksen vahvistamista tai muuttamista koskevat päätökset	4	19	23
Kaikki yhteensä	214	439	653

2.1.2 Vakuutusvalvontaviraston tulossopimuksen yleistavoitteiden toteutuminen

Tulostavoite:

Vakuutusvalvontavirasto osallistuu sosiaali- ja terveysministeriön ja sen hallinnonalan yleistavoitteiden toteuttamiseen seuraavasti:

Kansainvälisyyteen ja EU-puheenjohtajuuskauteen liittyvä yhteistyö ja valmistautuminen:

Virasto osallistuu tiiviissä yhteistyössä Suomen EU-edustuston ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa vakuutusasioita käsittelevien neuvoston työryhmien työhön sekä osallistuu puheenjohtajuuteen liittyvien muistioiden, selvitysten ja ehdotusten valmisteluun.

Hallinnonalan ohjauksen ja valvonnan tehostaminen

Virasto vastaa operatiivisesta valvonnasta, yksittäistä valvottavaa koskevien asioiden ratkaisemisesta ja pääosasta valvottavien hakemuksesta tehtäviä päätöksiä ja poikkeuslupia. Virasto osallistuu asiantuntijana lakien ja hankkeiden valmisteluun ja läpiviemiseen.

Tavoitteen toteutuminen:

EU-puheenjohtajakauden edustuksen hoiti pääosin ministeriö. Virasto osallistui lähinnä erilaisten taustaryhmien työhön.

Virasto hoiti käynnistymisestään lähtien operatiivisen valvonnan sekä siihen liittyvät muut tehtävät ja niiden määritellyn työnjaon mukaisesti. Lainvalmisteluun osallistuttiin ministeriön kanssa sovitun tavoin.

2.1.3 Strategisten linjausten ja painoalueiden toteutuminen vuonna 1999

2.1.3.1 Vakuutusvalvonta

Tulostavoite:

Vakuutusvalvontaviraston suorittaman valvonnan ja tarkastuksen tavoitteena on vakuutettujen etujen turvaaminen ja vakuutustoiminnan terveen kehityksen varmistaminen. Lisäksi viraston tehtävänä on valvoa, että vakuutus- ja eläkelaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja että terve kilpailu toteutuu. Keskeisen osan muodostaa laitosten vakavaraisuuden valvonta. Valvontaa suoritetaan Suomen lainsäädännön ja Yhteisön oikeuden edellyttämällä tavalla

Viraston operatiivisen toiminnan painoalueita ovat yleinen vakavaraisuusvalvonta sekä vakuutus- ja rahoitusryhmien valvonnan ja sijoitustoiminnan valvonnan kehittäminen

Tavoitteen toteutuminen:

Viraston valvontatyö käynnistyi suunnitellun mukaisesti eikä toiminnan uudelleen organisointi aiheuttanut erityisongelmia valvonnan jatkuvuudelle. Ensimmäisen vajaan toimintavuoden ominaispiirre oli erittäin suurten ja merkittävien rakenneratkaisujen käynnistyminen. Näiden aiheuttama selvitystyö ja päätösten valmistelu vaati paitsi viraston omaa työpanosta myös yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Yhteistyö Kilpailuviraston kanssa korostui, koska eräillä järjestelyillä on merkittävä vaikutus vakuutusmarkkinoidemme kilpailun toimivuuteen.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston välisen vakuutus- ja rahoitusryhmien valvontaa koskevan valvontapöytäkirjan uudistuksen valmistuminen siirtyi vuodelle 2000.

Valvonnan ATK-järjestelmien kehittäminen alkoi kertomusvuonna ja jatkuu vuoden 2000 puolella.

Maksuperustelain mukaisista suoritteista oli määrällisesti eniten sääntöjen vahvistamis- tai muuttamispäätöksiä sekä rekisteriotteita ja todistuksia. Valvottavaryhmistä eniten suoritteita kohdistui eläkesäätiöille.

2.1.3.2 Vakavaraisuusvaatimusten kehittäminen

Tulostavoite:

Virasto osallistuu yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa meneillään olevaan EU:n vakuutusdirektiivien vakavaraisuusvaatimusten uudistamistyöhön sekä kotimaisiin hankkeisiin vakuutuslaitosten vakavaraisuusvalvonnan kehittämiseksi. Ministeriö ja virasto pyrkivät EU:ssa vaikuttamaan käynnissä olevaan kansainväliseen vakuutuslaitosten tilinpäätösstandardin kehittämistyöhön niin, että vakuutuslaitosten vakavaraisuusvaatimuksia ei heikennetä ja että vakuutusvalvojan edellytykset vakuutuslaitosten tehokkaaseen valvontaan varmistetaan.

Tavoitteen toteutuminen:

Ns. solvenssidirektiivin valmistelu jatkuu EU:ssa ja sitä koskeva direktiiviehdotus annetaan vuonna 2000. Kansainvälistä tilinpäätösstandardia koskeva muutoshanke alkoi vuonna 1999, mutta pääosa asiaa koskevasta EU-työskentelystä siirtyi vuodelle 2000. Vuoden aikana yhtenäistettiin eri TEL-laitostyyppisiä koskevat vakavaraisuusvaatimukset kilpailuneutraliteetin toteuttamiseksi. Virasto osallistui näitä hankkeita koskevaan työhön Suomessa ja EU:ssa yhdessä ministeriön kanssa.

2.1.3.3 Osallistuminen lainsäädännön kehittämiseen

Tulostavoite:

Virasto osallistuu yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa lainsäädännön kehittämiseen. Virasto osallistuu ministeriön vastuulla oleviin säädösuudistusprojekteihin ja kehittää omaa norminantoaan. Lainsäädäntöä kehitetään vastaamaan uudistuvan vakuutusvalvonnan ja muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia. Lainsäädännön muutokset perustuvat EU:n piirissä sovittuihin sääntöihin, vakuutustoimintaan liittyvän lainsäädännön vaatimuksiin, kansantalouden muutoksiin ja valvonnasta saatuun palautteeseen. Lainsäädännön kehittämisen yleisinä lähtökohtina ovat vakuutettujen etujen turvaaminen, suomalaisten vakuutus- ja eläkelaitosten toimintamahdollisuuksien varmistaminen sekä kilpailuneutraliteetti.

Lainvalmisteluyhteistyön painoalueita ovat:

- *Valmistellaan ja toteutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmien valvontaa ja vakuutusryhmien sääntelyä koskevat hankkeet.*
- *Osallistutaan finanssikonglomeraattien valvontaa ja sääntelyä koskevaan kansainväliseen kehittämistyöhön*
- *Valmistellaan työeläkelaitoksia koskevan lainsäädännön muutokset kilpailuolosuhteita selvittävien selvitysmiesten raportin ja siitä saatavien lausuntojen perusteella.*
- *Kehitetään vakavaraisuussäännöksiä.*
- *Osallistutaan eläkerahastojen toimintaa sekä vakuutusyritysten selvittämistä ja tervehdyttämistä koskevaan EU-säädösvalmisteluun ja mahdollisten EU-sääntöjen kansalliseen toimenpanoon.*
- *Selvitetään sijoitustoimintaa koskevan sääntelyn vaatimat muutostarpeet ottaen huomioon muun muassa toimintaympäristön kansainvälistyminen ja uudet sijoitusinstrumentit.*

Tavoitteen toteutuminen:

- Vakuutusryhmien valvontaa koskeva lainsäädäntöehdotusta valmisteltiin ministeriössä ja virasto osallistui työhön
- Finanssikonglomeraattien valvontaa koskeva valmistelutyö käynnistyi EU:ssa kertomusvuoden lopussa. Virasto osallistui tähän työhön.
- Työeläkelaitosten kilpailuolosuhteita koskeva selvitystyö valmistui vuoden lopussa ja siitä seuraava lainvalmistelutyö tapahtuu siten vasta vuonna 2000. Virasto antoi selvitystyöryhmälle sen pyytämiä lausuntoja kertomusvuoden aikana.
- Henkivakuutusyhtiöille valmisteltujen valvontarajojen käyttöönotto siirtyi ainakin vuodelle 2000. Syynä tähän oli rajojen käyttöönottoon liittyvä verotusongelma. Rajoja käsitellään sosiaali- ja terveysministeriön johtamassa työryhmässä, jossa on mukana valtiovarainministeriön ja viraston edustus.
- Ns. lisäeläkedirektiivin valmistelu käynnistyi komissiossa vasta vuonna 2000. Virasto osallistuu tähän työhön yhdessä ministeriön kanssa.

Sijoitustoiminnan sääntelyä koskeva työ jatkuu vuonna 2000 myös Euroopan tasolla.

2.1.3.4 Eläkelaitosten kilpailuedellytysten parantaminen*Tulostavoite:*

Eläkelaitosten keskinäistä kilpailua edistetään. Virasto tukee kilpailun kehittämistä tutkivien selvitysmiesten tehtävän suorittamista ja sen seurauksena mahdollisesti toteutettavien lainsäädäntöhankkeiden valmistelua sekä ottaa uudistukset huomioon valvonnan kehittämisessä.

Tavoitteen toteutuminen:

Virasto tuki selvitysmiesten työtä antamalla heidän käyttöönsä jossakin määrin resursseja ja antamalla heille heidän pyytämiään lausuntoja. Ehdotusten toteuttaminen tapahtuu vasta kertomusvuoden jälkeen.

2.1.4 Tulossopimuksen keskeisimpien tulostavoitteiden toteutuminen

2.1.4.1 Toiminnan käynnistäminen

Tulostavoite:

Viraston toiminnan käynnistäminen ja edellytysten luominen tehokkaalle ja toimivalle vakuutusvalvonnalle. Virasto perustaa toimivan henkilöstö-, talous- ja tietohallinnon. Erityistä huomiota kiinnitetään seuranta-, raportointi- ja analysointimenetelmien kehittämiseen. Viraston ATK-järjestelmän kehitetään tukemaan operatiivista vakuutusvalvontaa ja valvonnan tulosten analysointia.

Tavoitteen toteutuminen:

Vakuutusvalvontavirasto teki henkilöstö-, talous- ja tietohallinnon teknistä toteuttamista varten ostopalvelusopimukset ja hankki ja otti käyttöön tarvittavan ATK-laitteiston ja ohjelmiston, sekä järjesti henkilöstölle ATK-koulutusta.

Vakuutusvalvonnan tietokannan määrittelytyöt aloitettiin, samoin kuin raportointijärjestelmän määrittelytyöt. Tämä työ valmistuu vuonna 2000.

Virasto järjesti henkilöstölle sisäistä koulutusta, jota suunnitelmallisesti jatketaan. Henkilöstön kanssa tehtiin yhteistoimintasopimus.

2.1.4.2 Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Tulostavoite:

Toimivien ja tarkoituksenmukaisten yhteistyömuotojen kehittäminen viraston ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä muiden valvonnan kannalta keskeisten viranomaisten välille (Rahoitustarkastus, Kilpailuvirasto, Kuluttajavirasto/ kuluttaja-asiamies, Tietosuojavaltuutetun toimisto).

Tavoitteen toteutuminen:

Sosiaali- ja terveysministeriön kanssa yhteistyö toteutui hyvin käytännön läheisesti perustuen ensi sijassa toisensa hyvin tuntevien virkamiesten välisiin kontakteihin. Vuoden lopulla sovittiin myös säännöllisistä tapaamisista ministeriön vakuutusmarkkinatoimiston ja viraston välillä. Näiden tapaamisten tavoitteena on varmistaa se, että kumpikin osapuoli tietää riittävästi toisella taholla käynnissä olevista hankkeista.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston välisen yhteistyön toteutumista edesauttaa merkittävästi näiden johtokuntien pitkälti yhtenäinen kokoonpano. Virastojen johtoryhmät tapasivat kertomusvuonna kaksi kertaa. Lisäksi tietoja vaihdettiin eri tasoilla aina valvonnan sitä edellyttäessä.

Yhteistyö Kilpailuviraston kanssa käynnistyi käytännön toimien merkeissä. Eräät Vakuutusvalvontaviraston hyväksymistä vaatineet rakennejärjestelyt edellyttivät Kilpailuvirastolta pyydettyä lausuntoa. Molempien viranomaisten kannat ratkaistaviksi tulleissa kysymyksissä olivat pitkälti yhteneväiset ja päätöksenteko sujui joustavasti ja nopeasti.

Tulossopimuksessa mainittujen viranomaistahojen lisäksi yhteistyö käynnistyi valtiovarainministeriön kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriö käynnisti sen kanssa keskustelut henkivakuutusyhtiöille suunnitelluista vakavaraisuusmääräyksistä. Virasto osallistuu näihin keskusteluihin. Lisäksi virasto kävi eri yhteyksissä keskusteluja valtiovarainministeriön virkamiesten kanssa erityisesti TEL-vakuutukseen liittyvistä kysymyksistä.

Vakuutusvalvontavirasto osallistui eri työryhmien jäsenenä moniin vakuutusvalvonnan kannalta keskeisiin lainsäädäntöhankkeisiin. Lisäksi virasto antoi vuoden aikana lausuntoja useista merkittävistä vakuutusalaan koskevista hankkeista.

Muu viranomaisyhteistyön käynnistyminen siirtyi vuodelle 2000.

2.1.4.3 Kansainvälinen yhteistyö

Tulosavoite:

Vakuutusvalvontavirasto määrittää ja luo toimivat kansainväliset yhteistyösuhteet ja osallistuu aktiivisesti EU-valmisteluun erityisesti ottaen huomioon Suomen EU-puheenjohtajuuden asettamat vaatimukset.

Virastolla on päävastuu EU:n ja ETA:n piirissä tapahtuvasta (Pohjoismainen vakuutusvalvontaviranomaisten yhteistyö ja EU:n vakuutusvalvontaviranomaisten konferenssi) ja myös maailmanlaajuisesta vakuutusvalvontaviranomaisten (IAIS) yhteistyöstä.

Virasto osallistuu STM:n päävastuulla olevaan kansainväliseen yhteistyöhön (EU:n neuvosto ja muut toimielimet, OECD, WTO).

Virasto valmistautuu järjestämään Suomessa vuoden 2000 toukokuussa pidettävän EU:n vakuutusvalvontaviranomaisten 114. konferenssin.

Tavoitteen toteutuminen:

Viraston kansainvälisen yhteistyön painopiste oli tavoitteen määrittelemän työnjaon mukaisissa päävastuualueissa. Virasto osallistui vakuutusvalvojien konferenssiin ja valmisteli Helsingissä toukokuussa 2000 järjestettävää konferenssia. Virasto liittyi maailmanlaajuisen vakuutusvalvojien yhdistykseen (IAIS) ja osallistui sen yleiskokoukseen. Toistaiseksi virasto ei laajenna osallistumistaan yhdistyksen työhön, elleivät jotkut Suomen kannalta tärkeät erityisprojektit sitä edellytä.

Edellisen lisäksi virasto on osallistunut EU:n piirissä tapahtuvaan valmistelutyöhön resurssiensa sallimissa puitteissa. EU:n puheenjohtajuuteen liittyviin tehtäviin osallistuminen jäi vähäiseksi ja OECD:n ja WTO:n kokouksiin virasto ei osallistunut lainkaan.

EU-viranomaisten harjoitteluohjelmaan liittyen Portugalin vakuutusvalvontaviranomaisesta kävi kertomusvuoden aikana matemaatikko tutustumassa suomalaiseen vakuutusvalvontajärjestelmään. Harjoittelujakso kesti kuukauden.

EU-säädöshankkeisiin liittyvä yhteistyö

Kertomusvuoden aikana EU:n piirissä oli vireillä useita keskeisiä säädöshankkeita, joiden valmistelussa Vakuutusvalvontaviraston asiantuntijat olivat mukana osallistuen muun muassa EU:n toimielinten kokouksiin tai valmistellen viraston lausuntoa.

EU-komissio valmisteli lisäeläkerahastodirektiiviä koskevaa ehdotusta. Ehdotus tulee painottumaan eläkerahastojen (eläkesäätiöt ja eläkekassat) turvaavuusvaatimuksiin, eläkevastuun laskennan ja sijoitustoiminnan periaatteisiin sekä valvontaviranomaisten yhteistyöhön. Suomen keskeinen intressi on turvata TEL-järjestelmän yhteisöoikeudellinen poikkeusasema niin, että direktiivi koskisi ainoastaan kakkospilarin eläkejärjestelmiä.

EU-komissio valmisteli ehdotusta vakuutusedustajadirektiiviksi. Direktiivin on tarkoitus sisältää vakuutusedustajan ammattipätevyyttä, vastuuvakuutusta, taloudellista kapasiteettia, tiedonantovelvollisuutta ja rekisteröintiä koskevia säännöksiä. Suomen tavoitteena on, että harmonisointi ulotettaisiin koskemaan ainoastaan sellaisia vakuutusedustajia, joiden toimista vakuutuksenantaja ei ole vastuussa. Direktiivin ei siten tulisi koskea vakuutusyhtiöiden asiamiehiä.

Komissio valmisteli ehdotusta selvitystiladirektiivistä. Ehdotus sisältää säännökset vakuutussaatavien etuoikeudesta. Ehdotuksen tarkoituksena ei ole harmonisoida selvitystilasäännöksiä jäsenvaltioissa. Suomen tavoitteena on, että Suomen nykyiset etuoikeusjärjestystä koskevat säännökset voidaan säilyttää ennallaan.

Lisäksi EU-komissio valmisteli ehdotusta solvenssidirektiivistä, neljännessä liikennevakuutusdirektiivistä ja liikennevakuutusdirektiivien ajanmukaistamisesta sekä ehdotuksia henki- ja vahinkovakuutusdirektiivien artiklojen täsmentämisestä koskien viranomaisyhteistyöhön liittyviä tietoluovutustilanteita. Nämä direktiivihankkeet ovat Suomen kannalta ongelmattomia eivätkä merkitse olennaisia muutoksia Suomen kansalliseen lainsäädäntöön.

2.1.4.4 Kustannuslaskennan kehittäminen

Tulostavoite:

Vakuutusvalvontavirasto tekee suunnitelman kustannuslaskennan ja –seurannan kehittämisestä, tavoitteena kustannusten oikeudenmukainen kohdentaminen valvottavaryhmille ja maksullisille päätöksille.

Tavoitteen toteutuminen:

Vakuutustarkastuksen kustantamista koskeva lakia uudistettiin vuonna 1999. Kustannusten seuranta suunniteltiin ja valmisteltiin siten, että se on otettu käyttöön vuoden 2000 alusta.

2.1.4.5 Vuosi 2000

Tulostavoite:

Virasto valvoo vakuutus- ja eläkelaitosten varautumista vuoden 2000 aiheuttamiin ongelmiin.

Tavoitteen toteutuminen:

Vakuutusvalvontavirasto valvoi vuoden aikana erillisprojektina vakuutuslaitosten valmistautumista vuosituhannen vaihtumiseen. Projektilla selvitettiin kunkin laitoksen omien järjestelmien valmius ja jatkuvuussuunnitelman sisältö toiminnan varmistamiseksi mahdollisissa ongelmatilanteissa. Valvonnan painopiste suunnattiin niihin laitoksiin, joissa mahdollisten häiriöiden vaikutus oli laaja-alaisin sekä niihin, joiden valmiusaste oli heikoin. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 40 henki- ja vahinkovakuutusyhtiöön, kaikkiin kuuteen eläkevakuutusyhtiöön ja neljään lailla perustettuun eläkelaitokseen sekä Eläketurvakeskukseen.

Valvottavien todettiin yleisesti ottaen valmistautuneen vuosituhannen vaihtumiseen hyvin. Valvottavat katsoivat viraston valvontatoimenpiteiden lisänsen järjestelmien testaamista ja jouduttaneen asioiden käsittelyä hallintoelimissä. Vuodenvaihde vakuutuslaitoksissa sujuikin ilman merkittäviä häiriöitä.

2.1.4.6 Voimavarat

Tulostavoite:

Menojen arvioidaan olevan vuonna 1999 yhteensä 20 600 000 markkaa. Näistä 500 000 katetaan toimenpidemaksuilla, 250 000 mk vakuutusvälittäjiltä perittävillä maksuilla ja 17 350 000 markkaa vakuutus- ja eläkelaitoksilta perittävällä vuosimaksulla. Loppu katetaan edellisen vuoden vakuutustarkastusmaksun ylijäämällä.

1.4.1999 virastoon siirtyy ministeriöstä 31 henkilöä ja uutta henkilöstöä palkataan vakuutusvalvontavirastoon siten, että vuoden 1999 loppuun mennessä virastossa olisi arviolta 50 henkilöä. Viraston henkilötyövuosien määrän on arvioitu olevan keskimäärin 36 vuonna 1999.

Tavoitteen toteutuminen:

Viraston henkilöstömäärä ei aloitusvuoden aikana saavuttanut suunnitellun mukaista määrää. Vakuutusvalvontavirastossa oli 31.12.1999 kaikkiaan 43 virkamiestä. Henkilötyövuosien toteutuma oli viraston osalta 1.4.1999 alkaen yhteensä vajaat 32. Henkilöstömenojen lisäksi myös muut menot toteutuivat määrältään ennakoitua alhaisempina. Toimenpide- ym. maksuista saatiin arvioitua enemmän tuloja. Suunniteltu henkilömäärä alittui osaksi henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi ja osaksi siksi, ettei valvonnan katsottu ainakaan tässä vaiheessa edellyttävän kaikkien suunniteltujen virkojen täyttämistä. Pyrkimyksenä on arvioida jatkuvasti niin resurssien määrällistä kuin eri alojen osaamistarvetta ja täydentää resursseja näiden arviointien perusteella.

Vakuutustarkastustoiminnan (STM:n Vakuutustarkastuksen vastuualueen ja Vakuutusvalvontaviraston yhteensä) kustannusten (ilman poistoja, laskennallisia korkoja ja lomapalkkavelan muutosta) ja investointimenojen (uudet käyttöomaisuushankinnat) yhteismäärä oli 18 468 373 markkaa, josta Vakuutusvalvontaviraston osuus oli 14 222 769 markkaa. Tulojen ylijäämäksi muodostui yhteensä 2 528 196 markkaa, mikä hyvitetään vuoden 2000 vakuutustarkastusmaksuissa. Vuoden 2000 vakuutustarkastusmaksuja määrättäessä ylijäämäksi arvioitiin 2 milj. markkaa. Toimenpidemaksuja (maksuperustelain mukaisista suoritteista) kertyi yhteensä 1 031 347 markkaa, josta Vakuutusvalvontaviraston osuus oli 690 723 markkaa.

Tuloja vakuutusvälittäjien valvontamaksuista kertyi yhteensä 383 000 markkaa, josta viraston osuus oli 29 500 markkaa. Lisäksi Vakuutusyhdistystarkastukselta palautui vakuutusyhdistysten tarkastusmaksujen hyvitystä yhteensä 62 610 markkaa.

Vakuutusvalvontaviraston osalta talousarviokirjanpidon menot olivat yhteensä 14 222 769 markkaa, mikä on keskimäärin 447 820 markkaa/ henkilötyövuosi.

Henkilöstökulut ja henkilötyövuodet		Vakuutusvalvontavirasto 1.4. - 31.12.1999		
Osasto	Henkilöstökulut, 1 000 mk	%	Henkilötyövuosia	
Henki- ja vahinkovakuutuksen valvonta	3 074	34,8	10,8	
Eläkevakuutuksen valvonta	3 309	37,5	12,2	
Hallinto ja johto	2 288	25,9	8,8	
Johtokunta	159	1,8		
Yhteensä	8 831	100,0	31,8	
Lomapalkkavelan muutos	142			

2.1.4.7 Tulossopimuksen ja talousarvion seuranta ja raportointi STM:lle

Tulostavoite:

Elokuussa 1999 vahvistetaan ennakoiva talousarvio, joka raportoidaan syyskuussa.

Tavoitteen toteutuminen:

Talousarvion toteutumista raportoitiin 30.4.1999 ja 31.7.1999 sekä lisätalousarvion valmistelun yhteydessä syyskuussa ja vuoden 2000 vakuutustarkastusmaksuesityksen yhteydessä marraskuussa. Vakuutusvalvontaviraston budjetointiteknisistä ongelmista neuvoteltiin syyskuussa STM:n ja Valtiokonttorin edustajien sekä VTV:n tilintarkastajan kesken. Neuvottelun tuloksena sovittiin Vakuutusvalvontaviraston talousarviomomentin käytöstä.

Koska vuoden 1999 vakuutustarkastusmaksut kannetaan tammikuussa, niiden tuloutus oli kirjattu Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutustarkastuksen vastualueen tulotilille ja ministeriön talousarviolille. Vakuutustarkastusmaksuja siirrettiin Vakuutusvalvontavirastolle lokakuussa yhteensä 16 158 950 markkaa, ja lopullinen tarkistus suoritettiin tilinpäätöksen yhteydessä.

2.2 KANNATTAVUUS

2.2.1. Vakuutustarkastusmaksulaskelmat

Vakuutustarkastuksen toimintojen ollessa vuoden ensimmäisen neljänneksen ajan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutustarkastuksen vastuualueella, on kustannusvastaavuuslaskelmia tarkasteltava Vakuutusvalvontaviraston lisäksi myös sen osalta

Koska vakuutustarkastustoiminnalla ja Vakuutusvalvontavirastolla ei ole toimintaa varten määrärahaa talousarvion kautta, on viraston katettava kustannusten lisäksi myös välttämättömät investointimenot (käyttöomaisuushankinnat) perittävien maksujen kautta. Viraston perustamisvaiheessa näiden käyttöomaisuushankintojen määrä on ollut suurempi kuin poistojen määrä, joten poistorahoitus ei ole riittävä. Näin ollen kustannusvastaavuuslaskelma on ylijäämäinen.

Vakuutustarkastusmaksujen kautta kannettavien tulojen lopullinen yhteismäärä määräytyy vakuutustarkastustoiminnan kustannusten ja investointimenojen yhteismäärän ja muiden tulojen erotuksen mukaisesti. Koska käyttöomaisuushankinnat on rahoitettu hankintavuonna kokonaisuudessaan, ei vakuutustarkastusmaksulaskelmassa ole huomioitu poistoja (223 065 mk) eikä laskennallisia korkoja (76 118 mk). Samoin, koska lomapalkat kirjataan maksuperusteisesti, kustannuksissa ei ole huomioitu lomapalkkavelan muutosta (142 127 mk). Näin ollen kannettavat kustannukset ja investointimenot vastaavat talousarviokirjanpitoon kirjattuja talousarviomenoja STM:n vakuutustarkastuksen vastuualueen ja Vakuutusvalvontaviraston osalta.

Vakuutustarkastusmaksulain mukaisen toiminnan kustannusosuus on n. 92,5 %, kun maksuperustelain mukaisilla maksuilla katettavan toiminnan (kustannusosuus n. 5,6 %) ja vakuutuksenvälittäjien valvontamaksuilla katettavan toiminnan (kustannusosuus n. 2 %) kustannusten on arvioitu vastaavan näistä suoritteista kannettuja maksuja.

VAKUUTUSTARKASTUSMAKSULASKELMA
 (1 000 mk)

STM/ VAT ja Vakuutusvalvontavirasto yhteensä

	STM/ VAT 1.1. 31.3.1999	Vakuutus- valvonta- virasto 1.4.- 31.12.1999	Vakuutustar- kastus- maksuilla katettava toiminta 1)	Maksuperus- telain mukainen toiminta 2)	Lain vakuutuk- senvälittäjistä mukaisilla maksuilla katettava toiminta 3)	Yhteensä
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan tuotot:						
Maksullisen toiminnan						
myyntituotot:	4 239	16 682	19 529	1 028	364	20 921
* V. 1998 ylijäämä	465	1 931	2 396			2 396
* tammikuun 1999						
vakuutustark.maksulaskutus	3 283	14 031	17 314			17 314
./.. saatavien poistot	-180		-180			-180
* Maksuperustelaim mukaisista						
tuotoista	341	691		1 031		1 031
./.. saatavien poistot	-3			-3		-3
* Vakuutuksenvälittäjien						
valvontamaksuista	354	30			383	383
./.. saatavien poistot	-19				-19	-19
Maksullisen toiminnan muut						
tuotot:	6	69	75			75
*Omaisuuuden myyntivoitot ja						
korkotuotot	6	6	13			13
* Siirto						
Vakuutusyhdistystarkastukselta		63	63			63
Tuotot yhteensä	4 246	16 751	19 604	1 028	364	20 997
KUSTANNUKSET						
Maksullisen toiminnan						
erilliskustannukset:						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	80	291	343	21	7	371
- henkilöstökustannukset (ilman						
lomapalkkavelan muut.)	3 349	8 831	11 261	678	240	12 180
- vuokrat	359	1 554	1 769	107	38	1 913
- palvelujen ostot	310	1 695	1 854	112	39	2 005
- muut erilliskustannukset	102	381	447	26	10	483
Erilliskustannukset yhteensä	4 200	12 752	15 674	944	334	16 952
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
(Poistoja ja korkoja ei huomioida)						
Talousarviomenot uusista käyttöomaisuushankinnoista						
Käyttöomaisuushankinnat	45	1 471	1 402	84	30	1 516
Ylijäämä		2 528	2 528			2 528

Ylijäämä v. 2000
vakuutustarkastusmaksutuloksi

Vakuutustarkastusmaksulaskelman osoittama ylijäämä 2 528 196,67 markkaa kirjattiin tilinpäätöksessä vuodelle 2000 kuuluvaksi vakuutustarkastusmaksutuloksi. Vuoden 2000 vakuutustarkastus-maksujen laskutuksessa ylijäämäärviota oli huomioitu hyvityksenä 2 milj.markkaa.

Kertomusvuonna kannettavien vakuutustarkastusmaksutulojen lopulliseksi määräksi muodostui 17 001 140,70 markkaa.

Tilinpäätöksen mukainen vakuutustarkastusmaksulaskelma oli verrattuna suunnitelmaan:

Vakuutustarkastusmaksulaskelman vertailu suunnitelmaan 1999 (1 000 mk)
STM/ VAT + Vakuutusvalvontavirasto yhteensä

	Suunnitelma Tilinpäätös 1999			% suunnitel- masta
			yli (+)/ alle (-) suunnitel- man	
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot:				
Vakuutustarkastusmaksutuloista ja muista tuotoista	19 850	17 076	-2 774	
Vakuutustarkastusmaksut	19 850	17 001	-2 849	
Vuoden 1998 ylijäämä v. 1999 tuloksi	2 500	2 396	-104	95,8
V. 1999 tammikuun vakuutustark.maksulaskutus	17 350	17 314	-36	99,8
- saatavien poistot		-180	-180	
Vuoden 1999 ylijäämä v. 2000 tuloksi		-2 528	-2 528	
Muut tuotot		75	75	
Omaisuuuden myyntivoitot, korkotuotot, muut tuotot		13	13	
Siirto Vakuutusyhdistystarkastukselta		63	63	
Maksuperustelain mukaisista tuotoista	500	1 028	528	
Maksuperustelain mukaisista suoritteista	500	1 031	531	206,3
- saatavien poistot		-3	-3	
Vakuutuksenvälittäjien valvontamaksuista	250	364	114	
Vakuutuksenvälittäjien valvontamaksuista	250	383	133	153,2
- saatavien poistot		-19	-19	
Maksullisen toiminnan tuotot yhteensä tilinpäätöksessä	20 600	18 468	-2 132	89,7
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset:				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	300	371	71	123,7
- henkilöstökustannukset (ilman lomapalkkavelan)	13 400	12 180	-1 220	90,9
- vuokrat	1 800	1 913	113	106,3
- palvelujen ostot	2 400	2 005	-395	83,5
- muut erilliskustannukset	1 200	483	-717	40,3
Erilliskustannukset yhteensä	19 100	16 952	-2 148	88,8
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista (poistoja ja korkoja ei huomioida)				
Talousarviomenot uusista käyttöomaisuushankinnoista				
Käyttöomaisuushankinnat	1 500	1 516	16	101,1
Ylijäämä	0	0	0	

2.2.2 Kustannusvastaavuuslaskelmat

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMAT, TILINPÄÄTÖS 1999 (1 000 mk)
STM/ VAT ja Vakuutusvalvontavirasto

STM/ VAT + Vakuutusvalvontavirasto yhteensä

	STM/ VAT	Vakuutus- valvonta- virasto	Vakuutus- tarkastus- maksuilla katettava toiminta 1)	Maksu- perustelain mukainen toiminta 2)	Lain vakuutuksen- välittäjistä mukaisilla maksuilla katettava toiminta 3)	Yhteensä
TUOTOT						
Maksullisen toiminnan tuotot:						
- maksullisen toiminnan	4 239	14 154	17 001	1 028	364	18 393
- maksullisen toiminnan muut tuotot	6	69	75			75
Tuotot yhteensä	4 246	14 223	17 076	1 028	364	18 468
KUSTANNUKSET						
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset:						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	80	291	343	21	7	371
- henkilöstökustannukset (sis. lomapalkkavelan muut.)	3 349	8 973	11 393	686	243	12 322
- vuokrat	359	1 554	1 769	107	38	1 913
- palvelujen ostot	310	1 695	1 854	112	39	2 005
- muut erilliskustannukset	102	381	447	26	10	483
Erilliskustannukset yhteensä	4 200	12 894	15 806	952	337	17 094
KÄYTTÖJÄÄMÄ	45	1 329	1 271	77	27	1 374
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset						
- poistot	64	159	206	12	4	223
- korot		76	70	4	2	76
- muut yhteiskustannukset						
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	64	235	277	17	6	299
Kokonaiskustannukset yhteensä	4 265	13 129	16 082	968	343	17 393
Ylijäämä (+)/ Alijäämä (-)	-19	1 094	994	60	21	1 075
Kustannusvastaavuus-% (tuotot % kokonaiskustannuksista)	99,6	108,3	106,2	106,2	106,2	106,2

1) Laki vakuutustarkastuksen kustantamisesta (479/ 1944, muutokset 950/ 1977, 327/ 1995, 94/ 1999 ja 1014/ 1999)
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös vakuutuslaitosten vuonna 1999 suoritettavista maksuista vakuutustarkastuksen kustantamiseksi 23.12.1998 (Dnro 137/401/98
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös Vakuutusvalvontaviraston valvonnassa olevien valvontamaksun perusteista v. 2000, 27.12.1999/ Dnro 77/001/ 1999
Vakuutusvalvontaviraston maksuunpanopäätös v. 2000, 30.12.1999/ Dnro 5/ 001/ 1999.

2) Maksuperustelaki 150/ 1992 ja Sosiaali- ja terveysministeriön päätös 1651/ 1993 ja STM:n palveluhinnasto
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös 429/ 25.3.1999 ja Vakuutusvalvontaviraston palveluhinnasto 1.4.1999 alkaen

3) Laki vakuutuksenvälittäjistä (251/ 1993, muutokset 86/ 1999 ja 1015/ 1999)
Sosiaali- ja terveysministeriön päätös vakuutuksenvälitystoiminnan valvontamaksusta (1652/ 1993, muutos 428/ 1999)

Vakuutusvalvonnan koko vuoden kustannukset alittivat budjetoidun tason n. 2,1 milj. markalla. Kustannusvastaavuuslaskelma on ylijäämäinen, koska vakuutustarkastusmaksuilla katetaan vielä käyttöomaisuushankinnat (poistoja, laskennallisia korkoja ja lomapalkkavelan muutosta ei huomioida). Toiminnan kustannusvastaavuus (tuottojen %-osuus kokonaiskustannuksista) 106,2 %.

**KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMIEN 1999 VERTAILU SUUNNITELMAAN (1 000 mk)
STM/ VAT ja Vakuutusvalvontavirasto yhteensä**

Suunnitelma Tilinpäätös 1999

			yli (+) / alle (-) suunnitelman	% suunnitelmasta
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot:				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	20 600	18 393	-2 207	89,3
- maksullisen toiminnan muut tuotot		75	75	
Tuotot yhteensä	20 600	18 468	-2 132	89,7
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset:				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	300	371	71	123,7
- henkilöstökustannukset	13 400	12 322	-1 078	92,0
- vuokrat	1 800	1 913	113	106,3
- palvelujen ostot	2 400	2 005	-395	83,5
- muut erilliskustannukset	1 200	483	-717	40,3
Erilliskustannukset yhteensä	19 100	17 094	-2 006	89,5
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 500	1 374	-126	91,6
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset				
- poistot	390	223	-167	57,2
- korot		76	76	
- muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	390	299	-91	76,7
Kokonaiskustannukset yhteensä	19 490	17 393	-2 097	89,2
Ylijäämä (+)/ Alijäämä (-)	1 110	1 075	-35	96,9
Kustannusvastaavuus-% (tuotot % kustannuksista)	105,7	106,2		

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA NIIDEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT SEKÄ TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMIEN TARKASTELU

3.1 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1.1 Tuotto- ja kululaskelma

TUOTTO- JA KULULASKELMA	Vakuutusvalvontavirasto	
	1.4.1999 - 31.12.1999	
Toiminnan tuotot		
Maksullisen toiminnan tuotot	14 154 018,39	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	0,00	
Muut toiminnan tuotot	<u>68 383,48</u>	14 222 401,87
Toiminnan kulut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-290 774,84	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	
Henkilöstökulut	-8 972 916,74	
Vuokrat	-1 554 273,61	
Palvelujen ostot	-1 694 565,50	
Muut kulut	-381 364,89	
Poistot	<u>-158 894,18</u>	<u>-13 052 789,76</u>
Jäämä I		1 169 612,11
Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	367,45	
Rahoituskulut	<u>0,00</u>	<u>367,45</u>
Jäämä II		1 169 979,56
Jäämä III		1 169 979,56
Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista		
Perityt arvonlisäverot	4,00	
Suoritettavat arvonlisäverot	<u>-1 042 172,21</u>	<u>-1 042 168,21</u>
Tilikauden tuottojäämä		<u>127 811,35</u>

3.1.2 Tase

TASE	Vakuutusvalvontavirasto	
	31.12.1999	
VASTAAVAA		
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	437 271,35	437 271,35
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja laitteet	774 815,35	
Kalusteet	341 354,86	1 116 170,21
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	112 882,60	
Siirtosaamiset	5 350,00	118 232,60
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 671 674,16
TASE		
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Valtion pääoma		
Pääoman siirrot	3 307 406,34	
Tilikauden tuottojäämä	127 811,35	3 179 594,99
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	340 590,10	
Tilivirastojen väliset tilitykset	363 679,70	
Edelleen tilittävät erät	229 489,68	
Siirtovelat	1 389 313,00	
Muut lyhytaikaiset velat	2 528 196,67	4 851 269,15
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 671 674,16

3.1.3 Talousarvion toteutumalaskelma

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA 1.4. -
31.12.1999

Vakuutusvalvontavirasto

		Talousarvio 1999	Tilinpäätös 1999	Tilinpäätös - talousarvio suurempi (+)/ pienempi (-)
Tuloarviotilit				
11.04.01.1	Arvonlisävero	4,00	4,00	0,00
Tuloarviotilit yhteensä		4,00	4,00	0,00
Menoarviotilit				
28.81.23	Arvonlisävero (A)	1 042 172,21	1 042 172,21	0,00
33.01.21.13	Toimintamenot (S2V) (nettobudj.)	0,00	0,00	0,00
33.05.21	Toimintamenot (S2V) (nettobudj.)	100 000,00	0,00	-100 000,00
Menoarviotilit yhteensä		1 142 172,21	1 042 172,21	-100 000,00
Tilikauden alijäämä			-1 042 168,21	

Vakuutusvalvontaviraston varainhoitovuoden talousarviomääräraha 100 000 markkaa jää käyttämättä, eikä sitä siirretä seuraavalle vuodelle.

Talousarvion toteutumalaskelma, nettobudjetoidut talousarviotulot ja -menot

Vakuutusvalvontavirasto

Talousarviotili	Määräraha tai tuloarvio		Käytettävissä	Käytetty, kertynyt tai peruutettu	Siirretty seuraavalle vuodelle	Vertailu talousarvioon
	Varainhoito- vuodelta	Edellisiltä vuosilta				
33.05.21 Toimintamenot (nettobudj.) (S2V)	100 000	0	100 000	0	0	-100 000

3.2 TILINPÄÄTÖSLASKELMIEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT

Liite 1: Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Käyttöomaisuus	Poistoaika
Sosiaali- ja terveysministeriöstä 31.8.1999 luovutettu käyttöomaisuus	Omaisuuksesineittäin alkuperäisen STM:n poistosuunnitelman mukaisesti
Aineettomat hyödykkeet:	
Ostetut ATK-ohjelmistot	5 vuotta
Itsevalmistetut ja teetetyt ATK-ohjelmat	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet:	
Koneet ja laitteet	
ATK-laitteet ja niiden oheislaitteet	5 vuotta
Toimistokoneet ja laitteet	5 vuotta
Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	3 vuotta
Muut koneet ja laitteet	5 vuotta
Kalusteet	
Toimistokalusteet	5 vuotta
Muut kalusteet	5 vuotta

Liite 2: Henkilöstökulut ja luontoisedut sekä lomapalkkavelat, mk

Henkilöstökulut ja luontoisedut	1.4.-31.12.1999
Palkat ja palkkiot	7 020 324,18
Luontoisetujen arvo (puhelinudut)	3 200,00
Eläkekulut	1 318 108,20
Muut henkilösivukulut	492 357,36
Yhteensä	8 833 989,74

Lomapalkkavelat	1.4.1999	31.12.1999
Lomapalkkavelka	1 247 186,00	1 389 313,00

Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita	295 125,00
--	------------

Luontoisedut eivät sisälly talousarvio-, eikä liikekirjanpitoon.

Liite 3: Kansallis- ja käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset, mk

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

Käyttöomaisuus

Aineettomat hyödykkeet			
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.4.1999			0,00
Lisäykset	473 540,47	0,00	473 540,47
Vähennykset			0,00
Hankintameno 31.12.1999	473 540,47	0,00	473 540,47
Kertyneet poistot 1.4.1999			0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	36 269,12	0,00	36 269,12
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			0,00
Vähennysten kertyneet poistot			0,00
Kertyneet poistot 31.12.1999	36 269,12	0,00	36 269,12
Arvonkorotukset			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	437 271,35	0,00	437 271,35

Käyttöomaisuus

Aineelliset hyödykkeet			
	Koneet ja laitteet	Kalusteet	Yhteensä
Hankintameno 1.4.1999			0,00
Lisäykset	855 551,50	383 243,77	1 238 795,27
Vähennykset			0,00
Hankintameno 31.12.1999	855 551,50	383 243,77	1 238 795,27
Kertyneet poistot 1.4.1999			0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	80 736,15	41 888,91	122 625,06
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot			0,00
Vähennysten kertyneet poistot			0,00
Kertyneet poistot 31.12.1999	80 736,15	41 888,91	122 625,06
Arvonkorotukset			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	774 815,35	341 354,86	1 116 170,21

Käyttöomaisuuden lisäykseen sisältyy Sosiaali- ja terveysministeriöltä 31.8.1999 hallinnan siirtojen kautta siirrettyä:

Aineetonta käyttöomaisuutta	70 387,00
Koneita ja laitteita	170 948,00
Yhteensä	241 335,00

Siirtoajankohta on siirtynyt 31.8.1999 saakka johtuen luovutettavan omaisuuden inventoinnista, joka lopullisesti suoritettiin vasta 1.7.1999 jälkeen, jolloin sosiaali- ja terveysministeriön kansainvälisten asiain toimisto siirtyi pois Mikonkatu 8:n 4. kerroksen tiloista ja loput Vakuutusvalvontavirastoon sosiaali- ja terveysministeriöstä siirtyneistä henkilöistä siirtyivät mainittuihin tiloihin (Hallituskatu 5:n tiloista)

Liite 4: Kansallis- ja käyttöomaisuuden arvonkorotukset

Vakuutusvalvontavirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen liittyviä arvonkorotuksia.

Liite 5: Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä, mk

Vakuutusvalvontavirasto ei ole myöntänyt lainoja.

Liite 6: Myönnetyt valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset eriteltyinä

Valtion takauksia ja valtion takuita ei ole myönnetty.

Muut vastuusitoumukset, mk

Sitoumus	Sitoumukset 1.4.1999	Muutos 1999	Sitoumukset 31.12.1999
Toimitilojen vuokrasopimus	4 465 609	-1 654 000	2 811 609
ATK-palvelusopimus	0	1 130 342	1 130 342
Vuokrasopimus kopiokoneesta	0	240 029	240 029
Leasing-sopimus puhelinlaitteista	226 422	-33 963	192 459
Muut vastuusitoumukset yhteensä, mk	4 692 031	-317 592	4 374 439

Ulkomaanrahan määräisiä vastuusitoumuksia ei ole myönnetty.

Liite 7: Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset Suomen rahaksi

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole ulkomaanrahan määräisiä velkoja, saamisia tai muita sitoumuksia.

Liite 8: Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole osakkeita, osuuksia eikä muita osakkeisiin rinnastettavia arvopapereita.

Liite 9: Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole kansallisomaisuutta.

Liite 10: Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla

Suoritteiden myynnistä saatavien tulojen kirjausten oikaisu ennen tilinpäätöstä liikekirjanpidossa ja talousarviokirjanpidossa

Talousarviokirjanpidon tili	Tulo-/ menolaji	Kirjauksen oikaisu ennen tilinpäätöstä liikekirjanpidossa ja TaKP:ssa
Menoarviotilit		
33.05.21 Toimintamenot (S2V)	Tulot vakuutustarkastusmaksuista	Suoriteperuste (valvonnasta johtuvat kustannukset) (Laki vakuutustarkastuksen kustantamisesta 479/ 1944, muutos 94/1999, 1 §)

Tuotannontekijäin hankinnasta aiheutuneiden menojen ja suoritteiden myynnistä saatavien tulojen kirjaamisperusteet talousarviokirjanpidossa siltä osin kuin ne eroavat liikekirjanpidon kirjaamisperusteesta (suoriteperuste)

Talousarviokirjanpidon tili	Tulo-/ menolaji	Kirjausperuste TaKP:ssa
33.05.21 Toimintamenot (S2V)	Loma-ajan palkat	Maksuperuste

Liite 11: Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista, mk

Vakuutusvalvontavirasto ei siirrä määrärahoja, koska vakuutusvalvonnan kustannukset ja välttämättömät investointimenot katetaan lain vakuutustarkastuksen kustantamisesta (479/ 1944, muutos 94/ 1999) nojalla valvottavilta kannettavilla maksuilla, eikä talousarviomäärärahoilla

Liite 12: Talousarviossa myönnetyt valtuudet sekä niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole myönnettyjä valtuuksia.

Liite 13: Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma

Täsmäytyslaskelma 1.4. - 31.12.1999, mk

1. Tuottojäämä	127 811,35
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuottojäämässä, mutta eivät talousarvion alijäämässä	
Tuotto-/kulutilikirjaukset, joita ei kirjata talousarviotulona tai -menona	-301 021,18
Tuotto-/kulukirjaukset, jotka kirjataan talousarviokirjanpidon tililuokassa talousarvioon kirjaamista odottavien erien tilille	0,00
Tuotto-/kulukirjaukset, jotka kirjataan talousarviokirjanpidon tililuokassa siirrettyjen määrärahojen tilille	0,00
Tuotto-/kulukirjaukset, jotka kirjataan talousarviokirjanpidon tililuokassa ulkopuolisen rahoituksen tilille	0,00
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto-/kulujäämässä mutta ovat mukana talousarvion alijäämässä	
Tasettilikirjaukset, jotka kirjataan myös talousarviotulona tai -menona	-1 471 000,74
4. Laskelma yhteensä	-1 042 168,21
5. Talousarvion alijäämä	-1 042 168,21
6. Ero	0,00

Liite 14: Oman pääoman muutokset, mk

OMA PÄÄOMA	1999	1998
Valtion pääoma 1.1.1998		
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1.		
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12.		
Pääoman siirrot 1.1.		
Tilinavaussiirto	0,00	
Siirrot valtion yleiseltä postisiirtomenotililtä	-14 131 634,88	
Siirrot valtion yleiselle postisiirtotulotilille	758 417,21	
Siirrot läheteiden tililtä	15 674 773,01	
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	1 005 851,00	
Pääoman siirrot 31.12.	3 307 406,34	
Tilikauden tuottojäämä 1.1.		
Tilinavaussiirto	0,00	
Tilikauden tuottojäämän siirto taseeseen	127 811,35	
Tilikauden tuottojäämä 31.12.	127 811,35	
Valtion pääoma yhteensä 31.12.	3 179 594,99	

Vakuutusvalvontavirasto on perustettu 1.4.1999

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole aloittavan taseen hyväksymisen jälkeen tuloina tai menoina kirjattuja omaisuus- ja velkaeria.

Liite 15: Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa talousarvion ulkopuolista rahoitusta.

Liite 16: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 17: Taseeseen sisältyvät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset

Vakuutusvalvontavirastolla ei ole taseeseen sisältyviä tiliviraston hallinnoimia rahastoituja varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

3.3 TILINPÄÄTÖKSEN LASKELMIEN TARKASTELU

3.3.1 Tuotto- ja kululaskelman tarkastelua

Vakuutusvalvontaviraston tuotto- ja kululaskelmassa tuotot alittivat suunnitelman 2,2 milj. markkaa ja kulut 2,3 milj. markkaa. Vuositasolla, ministeriön vakuutustarkastus huomioiden tulojen alitus suunnitelmaan verrattuna oli 2,1 milj. markkaa ja menojen alitus 3,3 milj. markkaa.

TUOTTO- JA KULULASKELMAN VERTAILU SISÄISEEN BUDJETTIIN VAKUUTUSVALVONTAVIRASTO 1.4. - 31.12.1999 (1 000 MK)	Sisäinen budjetti	Tilinpäätös		%
		1999	Yli (+)/ alle (-) budjetin	
Toiminnan tuotot yhteensä	16421	14222	-2199	86,6
Toiminnan kulut yhteensä	-15393	-13053	2340	84,8
Jäämä I	1028	1170	142	113,8
Rahoitustuotot ja -kulut				
Jäämä II	1028	1170	142	113,8
Jäämä III	1028	1170	142	113,8
Arvonlisäverot		-1042	-1042	
Tilikauden tuottojäämä (+)/ kulujäämä (-)		128	128	

TUOTTO- JA KULULASKELMIEN VERTAILU SUUNNITELMAAN STM/ VAT + VAKUUTUSVALVONTAVIRASTO YHTEENSÄ V. 1999 (1 000 MK)	Suunnitelma	Tilinpäätös		%
		1999	Yli (+)/ alle (-) suunnitelman	
Toiminnan tuotot yhteensä	20600	18468	-2132	89,7
Toiminnan kulut yhteensä	-20600	-17317	3283	84,1
Jäämä I		1151	1151	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Jäämä II		1151	1151	
Jäämä III		1151	1151	
Arvonlisäverot		-1187	-1187	
Tilikauden tuottojäämä (+)/ kulujäämä (-)		-36	-36	

3.3.2 Vakuutustarkastusmaksu valvottavaryhmittäin

Vuoden 1999 vakuutustarkastusmaksulaskelma valvottavaryhmittäin (1 000 MK)

Kustannukset ja investointimenot yhteensä (ilman poistoja, korkoja ja lomapalkkavelan muutosta)	18 468
- tuotot maksuperustelain mukaisista suoritteista:	
kohdistamattomat (ei valvottavia v. 1999)	102
- vakuutusväittäjien valvontamaksut	364
- muut tuotot	13
Netto	17 990

Jaetaan alkuperäisessä kustannusten jakosuhteessa laskutuksen muk. (STM:n päätös 23.12.98/ Dnro 137/ 401/ 98)
ja vähennetään maksuperustelain mukaiset maksut ao. ryhmältä

Valvottavaryhmä	Osuus	Vähennetään ao. ryhmän maksuperuste- lain mukaiset maksut + siirto Vak.yhd.tark.	Valvottava- ryhmän vak.tark.maksut v. 1999	V. 1999 vak.tark.maksu nlaskutus - saatavien poistot	=> Ylijäämä vuodelta 1999 = v. 2000 tuloa	Ylijäämäarvio oli v. 2000 tammikuun laskutuksessa	tilinpäätöksen laskelmaan verrattuna suurempi (+)/ pienempi (-)
Henkivakuutusyhtiöt (23,8 %)	4 282	19	4 262	4 584	322	307	-15
Vahinkovakuutusyhtiöt (28,88 %)	5 196	110	5 086	5 627	541	360	-181
Eläkevakuutusyhtiöt (21,85 %)	3 931	24	3 907	4 309	401	240	-161
Vakuutusyhdistykset (3,31 %)	595	104	491	652	161	182	21
Eläkesäätiöt (12,84 %)	2 310	590	1 720	2 528	807	573	-234
Eläkekassat (4,89 %)	880	36	845	958	113		-113
Muut vakuutuskassat (4,42 %)	795	106	689	872	183	338	155
Yhteensä	17 990	989	17 001	19 529	2 528	2 000	-528

3.3.3 Taseen tarkastelua

Vakuutusvalvontavirastolla ei ollut 1.4.1999 aloittavaa tasetta. Tase-erien siirrot suoritettiin myöhemmin.

Käyttöomaisuuden siirto suoritettiin 31.8.1999. Lopulliset inventoinnit suoritettiin 1.7.1999 jälkeen, kun sosiaali- ja terveysministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö oli siirtynyt pois Mikonkatu 8:n 4. kerroksen tiloista ja loput Vakuutusvalvontavirastoon siirtyneistä henkilöistä oli siirtynyt Hallituskatu 5:n tiloista mainittuihin tiloihin

Sosiaali- ja terveysministeriöstä siirrettiin hallinnan siirtona 31.8.1999 käyttöomaisuutta arvoltaan yhteensä 241 335 markkaa ja joulukuussa lomapalkkavelkaa tilanteessa 1.4.1999 yhteensä 1 247 186 markkaa

Vanhoja vakuutustarkastusmaksusaatavia siirrettiin Vakuutusvalvontaviraston perittäväksi yhteensä 14 514 markkaa (joista tulorästeissä 5 350 mk).

Vakuutusvalvontavirasto hankki perustamiseen tarvittavaa käyttöomaisuutta arvoltaan yhteensä 1 471 000 markkaa. Viraston käyttöomaisuus koostuu ATK-ohjelmista, laitteista ja kalustosta.

Tilinpäätöksessä kirjattiin vakuutustarkastusmaksujen ylijäämä 2 528 196,67 markkaa lyhytaikaisena velkana vuodelle 2000 kuuluvaksi tuloksi.

3.3.4 Talousarvion toteutumalaskelman tarkastelua

Vakuutusvalvontaviraston talousarviomenot ja -tulot olivat 14 222 769 markkaa. Vakuutustarkastustoiminnan alkuvuoden talousarviomenot ja tulot olivat sosiaali- ja terveystieteiden vakuutustarkastuksen momentilla (talousarviomenojen ja -tulojen toteutuma oli 4 441 343 mk).

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMAN ERITTELY

		Vakuutusvalvontavirasto		STM/ VAT Vakuutustarkastus			STM/ VAT Vakuutustarkastus yhteensä			
		Talousarvio	Tilinpäätös	Tilinpäätös-	Talousarvio	Tilinpäätös	Tilinpäätös-	Talousarvio	Tilinpäätös	Tilinpäätös -
		1999	1999	talousarvio	1999	1999	talousarvio	1999	1999	talousarvio
				suurempi (+)/			suurempi (+)/			suurempi (+)/
				pienempi (-)			pienempi (-)			pienempi (-)
Tuloarviotilit										
11.04.01.1	Arvonlisävero	4,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	4,00	0,00
Tuloarviotilit yhteensä		4,00	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	4,00	0,00
Menoarviotilit, erittely										
28.81.23	Arvonlisävero (A)	1 042 172,21	1 042 172,21	0,00	144 576,03	144 576,03	0,00	1 186 748,24	1 186 748,24	0,00
33.01.21.131	Palkat					3 330 167,04			3 330 167,04	
33.01.21.132	Muut menot					1 111 176,61			1 111 176,61	
33.01.21.133	Tulot					-4 441 343,65			-4 441 343,65	
33.01.21.13	Toimintamenot (S2V) (nettobudj.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.05.21.1	Palkat		8 830 789,74						8 830 789,74	
33.05.21.2	Muut menot		5 391 979,58						5 391 979,58	
33.05.21.3	Tulot		-14 222 769,32						-14 222 769,32	
33.05.21	Toimintamenot (S2V) (nettobudj.)	100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	-100 000,00
Menoarviotilit yhteensä		1 142 172,21	1 042 172,21	-100 000,00	144 576,03	144 576,03	0,00	1 286 748,24	1 186 748,24	-100 000,00
Tilikauden alijäämä		<u>-1 042 168,21</u>			<u>-144 576,03</u>			<u>-1 186 744,24</u>		

Talousarvion selvitysosien perusteluihin verrattuna Vakuutusvalvontaviraston menojen alitus arvioon (17 856 000 mk) verrattuna oli 3 633 230,68 markkaa ja tulojen alitus arvioon (17 756 000 mk) verrattuna 3 533 230,68 markkaa. Talousarviomääräraha 100 000 markkaa jää käyttämättä. Määrärahaa ei siirretä seuraavalle vuodelle, koska vakuutusvalvonnan kustannukset ja välttämättömät investointimenot katetaan valvottavilta perittävillä maksuilla, eikä talousarviomäärärahoilla.

4 SISÄINEN VALVONTA

Toiminnan ja taloudenhoidon valvontaa varten luotiin jatkuvasti ylläpidettävä ja täydentyvä käsikirjaohjeisto.

Hallinto-osasto on suoritti sisäiseen valvontaan jatkuvana kuuluvaa sisäistä tarkkailua asiakirjojen ja tositteiden käsittelyn sekä maksuliikkeen yhteydessä.

Havaituista puutteista tai menettelytapavirheistä huomautettiin asianosaisille ja havaitut virheet korjattiin

5 ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 14. maaliskuuta 2000

Johtokunta

.....
Tarmo Pukkila

.....
Carin Lindqvist-Virtanen

.....
Kaarlo Jännäri

.....
Matti Louekoski

.....
Pekka Laajanen

.....
Markku Vesterinen